
Titel: PKW-01 Trichinella onderzoek op vrij wild, monstername uitgevoerd door de gekwalificeerde persoon

Opgesteld door:

L.A. Algra- Verkerk (S&O Oost)

Inhoudelijk beoordeeld door:

KDO Vlees en vleesproducten

Goedgekeurd door documenteigenaar:

F.A.J. van Poelwijk (Hoofd S&O Oost)

d.d.

Vervallen verklaard door:

d.d.

1. DOEL EN TOEPASSINGSGEBIED

1.1 Doel

Dit werkvoorschrift beschrijft de werkwijze van de gekwalificeerde persoon (hierna GP) ten aanzien van de monstername t.b.v. het onderzoek op *Trichinella* bij wilde zwijnen (of andere in het wild levende diersoorten die gevoelig zijn voor een *Trichinella* besmetting). De GP neemt monsters van alle wilde zwijnen die in de handel worden gebracht (dus o.a. voor restaurant, poelier en wildbewerkingsinrichting)

1.2 Toepassingsgebied

Het onderzoek is verplicht voor alle wilde zwijnen behalve wanneer de jager het vlees gebruikt voor eigen consumptie. De jager die het vlees gebruikt voor eigen consumptie kan het onderzoek echter ook uit laten voeren op onderstaande manier.

2. DEFINITIES EN WETTELIJKE BASIS

2.1 Definities

- Trichinella* : Elke Nematode van een soort die tot het geslacht *Trichinella* behoort.
- Digestiemethode: Het onderzoek op *Trichinen* wordt uitgevoerd door middel van de verzameldigestiemethode met magneetroerder voor verzamelmonsters van 100 gram spiervlees. Deze methode wordt beschreven in Verordening (EG) nr. 2075/2005, bijlage I, hoofdstuk I.
- GP : Gekwalificeerde persoon als bedoeld in Verordening (EG) nr. 853/2004, bijlage III, sectie IV. In Nederland is dat de jager die met goed gevolg het examen behorend bij de module "Wildhygiëne" van de SJN (Stichting Jachtopleidingen Nederland) heeft afgelegd.

2.2 Wettelijke Basis

2.2.1 EG-regelgeving

- Verordening (EG) nr. 854/2004, bijlage I, sectie IV, hoofdstuk IX, C
- Verordening (EG) nr. 2075/2005
- Verordening (EG) nr. 1774/2002

2.2.2 Nationale regelgeving

Regeling vleeskeuring

3. WERKWIJZE

De monstername voor het *Trichinella* onderzoek vindt plaats tijdens het eerste onderzoek en wordt uitgevoerd door de gekwalificeerde persoon. Monsters worden door het laboratorium van de VWA onderzocht volgens de digestiemethode.

3.1 Plaats van monstername

- Het monster wordt genomen uit spierweefsel van het middenrif (middenrifpijler). Indien het middenrif niet meer aanwezig is moet het monster genomen worden uit spierweefsel van de voorpoot.
- Het monster moet vrij zijn van vet of ander aanhangend weefsel

3.2 Hoeveelheid monstermateriaal

- Een voor onderzoek aangeboden monster moet altijd 100 gram spierweefsel bevatten. (Kleine biggen (met pyjamastrepen) eventueel 50 gram) en
- Er moet minstens 10 gram spierweefsel van elk zwijn onderzocht worden. Dat betekent dat de monsters van maximaal 10 zwijnen tot 1 monster van 100 gram bij elkaar gevoegd mag worden in 1 zak.
- De monsters van individuele dieren moeten van gelijk gewicht zijn. Zie onderstaand schema om een en ander te verduidelijken

Schema 1: monstergrootte bij een monster

Aantal wilde zwijnen	Gram per wild zwijn	Gram totaal
1	100	100
2	50	100
3	33	100
5	20	100
10	10	100

3.3 Identificatie en verpakking monstermateriaal

- Elk monster moet geïdentificeerd worden op een zodanige manier dat het monster van de wilde zwijnen en de uitslag van het onderzoek aan elkaar gerelateerd kunnen worden.
- De zak met monstermateriaal dichtknopen of dichtbinden.
- Deze zak gaat in een andere plasticzak (omzak)
- De omzak dichtvouwen en verzegelen d.m.v. een sticker / etiket waarop het eerste wildmerknnummer geschreven staat
- Het geleidebiljet volledig invullen en ondertekend door de GP.
- Let op: het nummer dat op de sticker/ het etiket staat, moet ook op het geleidebiljet staan, alleen volledig geborgde, identificeerbare monsters worden in onderzoek genomen.
- Bij elk monster wordt een geleidebiljet geschreven
- Een model van het geleidebiljet kan gedownload worden.

3.4 Bewaren en inleveren monstermateriaal

- Monstermateriaal moet gekoeld bewaard worden (ca. 7°C) tot het weggebracht wordt naar het inleverpunt of één van de zes trichinenlaboratoria van de VWA.
- Monsters kunnen via het landelijk monstertransport van de VWA verzonden worden naar het laboratorium van de VWA. Hiervoor zijn een aantal inleverpunten beschikbaar. Deze punten zijn over het algemeen bij de grote slachthuizen en enkele VWA kantoren.
- Actuele routes en vertrektijden van het transport van de VWA zijn kosteloos telefonisch op te vragen bij de meldkamer van de VWA: 0800- 0488
- Monsters kunnen tijdens de slachtijden van de slachterij of kantoortijden van de VWA ingeleverd worden bij de VWA of het KDS¹/ of rechtstreeks bij het trichinenlaboratorium van de VWA.
- Zelf aanleveren bij een VWA trichinenlaboratorium mag echter ook, deze laboratoria zijn gevestigd in Epe (Zuikerweg 1), Groenlo (Den Sliem 8), Druten (Kerkstraat 40), Boxtel (Boseind 10) en Helmond (Graandijk 5).
- Monsters die voor 17.00 uur op het laboratorium aankomen worden nog dezelfde dag onderzocht. Monsters die later arriveren worden de eerstvolgende werkdag onderzocht.

3.5 Karkassen

- De karkassen van de wilde zwijnen worden gekoeld en blijven ter plaatse hangen totdat de uitslag van het onderzoek bekend is.
Pas als de uitslag van het onderzoek negatief is (*Trichinella* afwezig in het monster) mag het karkas vervoerd, uitgesneden en verder verwerkt worden.

3.6 Uitslag

- De uitslag van het onderzoek wordt per fax verzonden naar het faxnummer dat op het geleidebiljet is ingevuld. Deze uitslag dient u 3 jaar te bewaren.
- Als het zwijn / de zwijnen in de handel wordt gebracht dient u een kopie van de uitslag van het onderzoek mee te leveren.

¹ KDS is de organisatie die de post mortem keuring onder toezicht van de VWA uitvoert op slachterijen.

3.6.1 Uitslag negatief (geen *Trichinella* aangetroffen)

- Karkassen mogen vervoerd en/of uitgesneden worden.

3.6.2 Uitslag twijfelachtig of positief (mogelijk *Trichinella* larven aangetroffen)

- Karkas(sen) mag niet vervoerd en/of uitgesneden worden.
- Karkas(sen) die deel uitmaken van dit monster worden opnieuw bemonsterd volgens de daarvoor geldende procedure.
- Deze monstername gebeurt door de GP onder toezicht van een VWA dierenarts. De VWA maakt hiervoor een afspraak met degene die het monster heeft aangeleverd.
- Onder toezicht van de VWA wordt van elk karkas 50 gram spierweefsel van de middenrifpijler genomen en als individueel monster verpakt, geïdentificeerd, van een geleidebiljet voorzien en onderzocht.
- Karkassen waarin een *Trichinella* larve is aangetroffen, zijn ongeschikt voor menselijke consumptie. Dit vlees moet ten allen tijde worden bestemd tot categorie 2 materiaal en moet naar de destructor (mag dus niet terug het veld in).
- De uitslag van dit onderzoek wordt door de VWA dierenarts teruggekoppeld aan de oorspronkelijke inzender.

3.7 Kosten

De kosten voor het onderzoek worden per monster in rekening gebracht bij degene die het monster aanbiedt en waarvan de NAW gegevens op het geleidebiljet zijn ingevuld. Als deze gegevens niet volledig zijn ingevuld, wordt het monster niet onderzocht.

4. HULPMIDDELEN EN REGISTRATIE

Trichinenmonsters worden ingeleverd samen met het "Geleidebiljet trichinenmonsters wilde zwijnen" versie 1.2 dd 01-02-2009

5. VERANTWOORDELIJKHEDEN

De GP is bevoegd om namens de VWA de monstername voor het onderzoek op *Trichinella* bij karkassen van wilde zwijnen uit te voeren en is verantwoordelijk voor een correcte manier van werken zoals hierboven beschreven.

De VWA houdt toezicht op de in dit werkvoorschrift beschreven werkwijze.

6. DIVERSEN

Het onderzoek op *Trichinella* is verplicht voor alle wilde zwijnen die in de handel worden gebracht. Hieronder valt ook het vlees dat geleverd wordt aan restaurants en horeca of dat wordt weggegeven of verkocht aan bijvoorbeeld de buurman. In Nederland worden jagers opgeleid tot GP voor de uitvoering van het eerste onderzoek op wild. Tijdens deze opleiding wordt ook de monstername voor het *Trichinella* onderzoek behandeld. GP's zullen dus de monstername verrichten. Ook de wilde zwijnen die direct aan een wildbewerkingsinrichting worden geleverd, worden door deze mensen bemonsterd.

Vooralsnog, totdat er voldoende opgeleide personen zijn, wordt er een overgangstermijn in acht genomen. Het eerste onderzoek en de monstername voor het onderzoek op *Trichinella* kunnen in deze periode ook door de VWA op de wildbewerkingsinrichtingen uitgevoerd worden. De VWA dient in dat geval ook dit werkvoorschrift te hanteren.